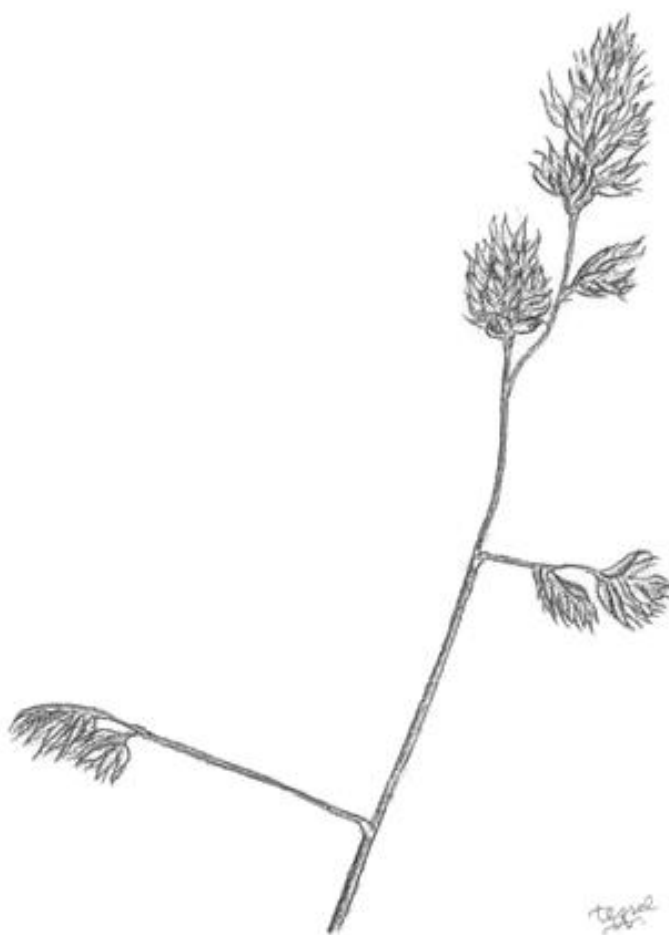

KRUIPNIEUWS 4

**PERIODIEK VAN DE SJOC,
PLANTENSOCIOLOGISCHE
WERKGROEP VAN DE NJN**

**JAARGANG 68
DECEMBER 2007**

Colofon

Het Kruipnieuws is het tijdschrift van de plantensociologische werkgroep (Sjoc) van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie (NJN). Hierin verschijnen onder andere verslagen van activiteiten en onderzoeken.

De Sjoc is een van de 5 werkgroepen van de NJN. De NJN is een vereniging voor en door jongeren van 12 tot en met 25 jaar die geïnteresseerd zijn in de natuur. Er zijn 34 afdelingen verspreid over Nederland die in de weekenden excursies organiseren naar natuurgebieden in de omgeving. Tijdens schoolvakanties of lange weekeinden kan je op kamp. In de zomer zijn er zomerkampen in Nederland en in het buitenland.

Kijk voor meer informatie op www.njn.nl!

Of voor meer informatie over de sjoc op www.sjoc.njn.nl.

Lid worden van de Sjoc: voor NJN-leden bedraagt het lidmaatschapsgeld 3,50 euro, voor anderen 5,00 euro. Maak dit bedrag over op giro 476009 t.n.v. SJOC werkgroep te 's Hertogenbosch.

Als **donateur** van de Sjoc kan je ook het Kruipnieuws ontvangen. Dit kan door 6,80 euro over te maken op de hierboven genoemde girorekening.

Adreswijzigingen kan je doorgeven aan de penningmeester, Maartje Neerhoff [maartje.neerhoff at gmail.com](mailto:maartje.neerhoff@gmail.com)

Inhoud

Inhoud	3
Hoi iedereen,.....	3
De favoriete plant van Nicky	6
SJOC Longsleeve	7
Coniferen.....	8
De Favoriete plant van Leo.....	11
Heka Oosterbeek 26 t/m 28 Oktober '07.....	12
Koken met Tom	14
De Kerstboom	15
Vraag het aan Rozemarijn.....	16
Prijsvraag!	18
Het Sjocbestuur van 2007.....	Error! Bookmark not defined.

Hoi iedereen,

Het einde van het schitterende jaar 2007 komt in zicht en dus is het tijd om terug te kijken op de fantastische SJOC-activiteiten van het afgelopen jaar. Paka Zuid-Limburg, Meika de Mortelen, Pika Nieuwkoop, de Orchideeënkadercursus, de Paddenstoelenkadercursus en tot slot heka Oosterbeek. En dan nog de zomerkampen (Havelte en Slovenië) en alle excursies...

Het is ons (met pijn en moeite) gelukt nog een vierde en laatste Kruipnieuws van dit jaar uit te brengen.

In dit nummer kunnen jullie lezen over de favoriete planten van Nicky en Leo, alles over sparren, dennen en de Kerstboom om alvast in de stemming te komen, en het vervolg van Julia's onderzoek in het verre Zuiden. Verder hebben wij nog een paddenstoelenrecept van Tom voor je, een impressie van heka Oosterbeek en niet te vergeten, de wijze raad van Rozemarijn.

Voldoende dus om de donkere dagen tot de Kerst mee door te komen. We hopen je namelijk daarna weer te zien op de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering van de Sjoc op het Congres in Bussum zodat we volop plannen kunnen maken voor 2008!
Fijne Kerstdagen!

Jullie trouwe redaccen, Leonie en Froukje

Parasiteren op Franse kennis: Het vervolg...

Eén eiwit en je bent van die vervelende rotzakjes verlost

Julia Wind

Klimopbremraap
Orobanche hederæ

Vorige keer had ik verteld dat Bremrapen verschrikkelijk kunnen parasiteren op zonnebloemen, maar dat zonnebloemen zich gelukkig kunnen verdedigen. Met een eiwit dat heel toepasselijk Defensin heet. Nu wil ik eens vertellen hoe mijn vakgroep erachter zou kunnen komen hoe dit Defensin werkt. Hiervoor moeten we inzoomen op de plant, want dit speelt zich allemaal op moleculair niveau af.

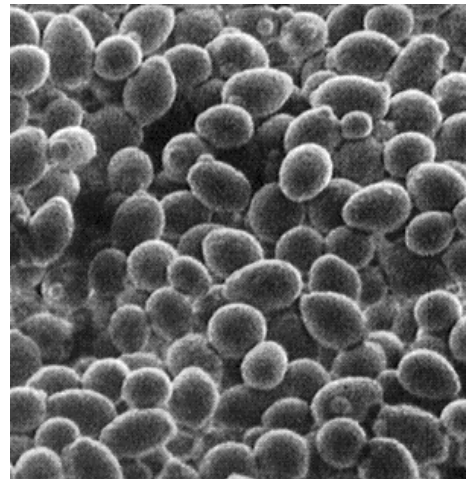
Natuurlijk, zoals heel vaak in de wetenschap, hoeven we niet vanaf het absolute begin te beginnen. Er zijn al veel wetenschappers met Defensins bezig geweest. Defensins zijn superkleine eiwitjes die zowel in planten als in dieren voorkomen. Het is een slimme uitvinding. Het kost voor bijvoorbeeld een plant maar heel weinig moeite om zo'n eiwitje te maken als verdediging tegen nare ziektekiemen, en het werkt heel effectief. Daarom maakt een plant een enorme

hoeveelheid Defensin aan als er bepaalde schimmels, bacteriën of natuurlijk een parasitaire plant komt aankloppen!

Defensins binden aan de celmembraan van een ziektekiem, en maken vervolgens die membraan kapot, waardoor de cel leegloopt. Ongeveer zoals antibioticum werkt. Wat er precies gebeurt tussen aan het celmembraan binden en het kapot maken is heel verschillend en hangt af van het gebruikte Defensin.

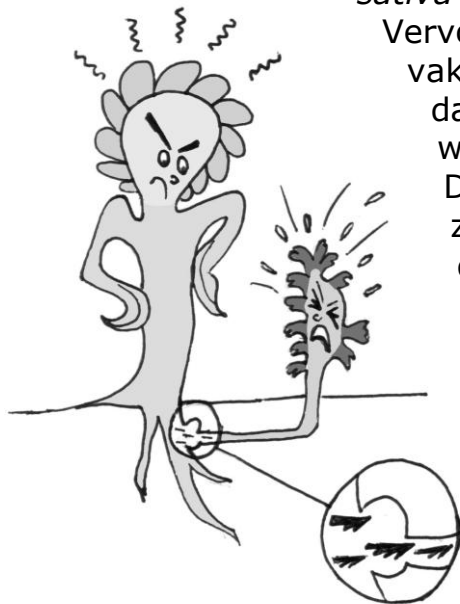
Eén mogelijk effect is onderzocht door Belgische onderzoekers, die hebben bewezen aan welk vetmolecuul in de celmembraan van bakkersgist Defensins van *Dahlia merckii* (een tuinplant) konden binden. Toen ze bakkersgist "behandelden" met Defensin, gingen de cellen dood. Maar toen ze een gen uitschakelden, dat codeert voor een eiwit dat vetmoleculen kan maken, worden de bakkersgist cellen ongevoelig voor Defensin! Dat gen is dus verantwoordelijk voor het doodgaan van bakkersgist. Ditzelfde principe is bij andere schimmels en met andere Defensins ook toegepast, en verschillende Defensins blijken aan verschillende vetmoleculen te binden.

Gelukkig zijn die vetmoleculen niet zo heel erg verschillend, en daarom hopen we dat het voorgaande onderzoek onze vakgroep zal helpen in onze zoektocht. Helaas is het voor mijn vakgroep, die met parasitaire planten werkt, niet zo makkelijk om genen uit te schakelen. Daarvoor moet je namelijk een plant muteren en kruisen, en dat gaat niet bij de meeste parasitaire planten. Wat we wel kunnen doen, is samenwerken. Bijvoorbeeld door ons zonnebloem-Defensin op de bakkersgist met het uitgeschakelde gen te laten testen. Misschien werkt het wel hetzelfde! Dit is "state of the art" en het resultaat kan ik je nog niet vertellen.

bakkersgist

Wat er na het vetmolecuul-binden zou kunnen gebeuren, is nog een groot raadsel. De Belgische onderzoekers denken dat óf Defensin zelf de vetmoleculen uit elkaar weet te drijven, óf dat het een effect heeft op de eiwitten in de celmembraan die gespecialiseerd zijn in het transport van zoutmoleculen in en uit de cel, toepasselijk genaamd "kanalen". Een groot verschil in zoutconcentratie binnen en buiten de cel is voor cellen dodelijk. Dit is dus een effectieve manier om cellen uit te schakelen. Een vakgroep in Californië heeft calciumkanalen ontdekt die vreemd werken in een andere schimmel dan bakkersgist, als ze met Defensins van *Medicago sativa* (Alfalfa, lekkere groente) werden behandeld.

Vervolgens heeft door onze samenwerking een vakgroep uit een andere Franse stad gemeten dat er een ander transporteiwit is die niet werkt tijdens het effect van onze zonnebloem Defensin op cellen van een kakkerlak, dit keer zijn dit natriumkanalen. Maar hoe komt het dat dit eiwit niet werkt?

Dit soort onderzoek is dus een "trial and error" zoektocht. Maar, ik weet zeker dat we nog veel meer over ons zonnebloem-Defensin te weten kunnen komen, en misschien weten we straks wel precies hoe het werkt.

De favoriete plant van Nicky

Wilg (*Salix*)

Nicky Lustenhouwer

Bij de vraag wat mijn favoriete plant is, moest ik toch wel even nadenken. Je denkt namelijk niet zo snel aan een boom. Maar toen ik weer eens de Wilgensingel van mijn ouders op liep, was het wel duidelijk dat het de wilg moest zijn.

Nu niet alleen maar omdat er in mijn oude wijk naast de Wilgensingel, de Wilgenlei en Wilgenplaslaan zijn. Of de kinderboerderij de Wilgenhof en het zwembad de Wilgenring. Of dat mijn treinstation Rotterdam Wilgenplas heette. Het zijn niet gewoon de straatnaamgevers (of ik) die geen fantasie hadden, wilgen zijn niet voor niks een inspiratiebron.

Laat ik jullie nu niet al te veel vervelen met allerlei door de wilg geïnspireerde spirituele verhalen, die zijn er ook genoeg, maar eerst maar een NH-verhaal. De wilg behoort samen met de populieren tot de familie *Saliaceae*. Er zijn meer dan 300 soorten wilgen, maar er komen er 12 voor in Nederland en België. Dit zijn de Amandel-, Berijpte, Bittere, Geoorde, Grauwe, Grijsze, Kat-, Kraak-, Kruip-, Laurier-, Schiet- en Waterwilg. De bekendste tuinplant-wilg is natuurlijk de treurwilg, die uiteraard aan de Wilgensingel van m'n ouders prijkt.

Wilgen zijn tweehuizig, hebben een verspreide bladstand, en de bloemen zijn zittende of staande katjes (bij de populieren hangen de katjes). De wilg is een pionierssoort, in vochtige gebieden. Dit betekent dat doordat de wortels van de wilg de grond luchtig maken, en er door bladval van de wilg een vruchtbare laag (humus) ontstaat, er andere soorten kunnen komen zoals bijvoorbeeld de es en eik.

De schietwilg zie je in Nederland meestal als de welbekende knotwilg die je gaat knotten met je afdeling of op knotka. Behalve dat je ze gezellig kunt knotten, kun je de wilgentenen die nu uitgroeien voor allerlei dingen gebruiken, en leuker nog, de kruin en holle stam van de knotwilg zijn een geliefde plaats van vogels (steenuil!), marters, vleermuizen en insecten. Voor niet-(alleen)-SJOCers zijn ze dus ook nog eens interessant.

Nu volgt een waarschuwing voor niet-zweverige mensen: hier komt nog een stukje over de spirituele betekenis van de wilg. De

wilg speelt een belangrijke rol in de mythologie van veel culturen. Wilgen hadden altijd iets te maken met dromen en kunstzinnige inspiratie. *Salix* is afgeleid van het Keltische woord *sal* = *nabij* en *lis* = *water*. De Kelten hechtten sowieso veel belang aan bomen, ze hadden namelijk boomsterrenbeelden. Het zal jullie inmiddels niet verbazen dat het mijne een wilg is. De wilg is ook gewijd aan een heleboel Griekse goden en godinnen. Belangrijke eigenschappen van de wilg waren daar vruchtbaarheid, en inspiratie voor dichters (het geluid van zwaaiende wilgentakken inspireerde hun, probeer dat maar eens uit op knotka ;)).

Nu kun je natuurlijk al die mooie wilgen buiten gaan bekijken, en lekker wilgen gaan knotten. Nog één tip: als je een konijn hebt, neem dan een stukje wilgentak voor 'm mee, ze vinden de bast heerlijk. Op voorwaarde dat hij geen Flappie wordt uiteraard.

Ik geef de pen door aan Marinka!

SJOC Longsleeve

Beste Sjoccers,

Jippie! Na de ZWG-trui en de SWG-badjassen nu dan eindelijk een Sjoc-longsleeve! Het ontwerp zie je hiernaast. Hij wordt gedrukt op auberginerood of blauw of groen (we zijn er nog niet uit, voor suggesties mail Margot). In ieder geval wordt het een hele coole longsleeve die iedereen wil hebben!

Wil jij ook met zo'n hippe brandnetel op je shirt rondlopen? Mail dan Margot (**[margot.sauter at gmail.com](mailto:margot.sauter@gmail.com)**) en geef je maat even door! Zo weten we hoeveel longsleeves we moeten bestellen.

LET OP: als je niet bestelt, heb je kans dat er geen meer is, dus doe het NU!

Coniferen

Leonie Tijmsma

Pinus sylvestris

Van nature groeien slechts 2 coniferen in Nederland. Dit zijn de Jeneverbes *Juniperus communis* en de Taxus *Taxus baccata*. De Grove den *Pinus sylvestris* wordt door velen als inheems gezien, ondanks dat is de Grove den nog niet erkend als inheems. Toch is Nederland vele coniferensoorten rijk. De meeste soorten zijn dan ook aangeplant voor siertuinen, landgoederen en de bosbouw. Coniferen kennen een bepaalde sier en bieden ons relatief goedkoop en duurzaam hout.

Coniferen (conus = kegel; ferre = dragen) behoren tot de naaktzadigen *Gymnospermae* (gymnos = naakt; sperma = zaad). Bij naaktzadigen liggen de zaadknoppen nooit in een gesloten vruchtbeginsel, zoals bij de bedektzadigen *Angiospermae* (aggeion = bergplaats). De vruchtbeginsels liggen open en zijn dus direct bereikbaar voor stuifmeelkorrels.

De coniferen, ook wel naaldhoutgewassen genoemd, bestaan wereldwijd uit 5 grote families. In Nederland zijn alleen de dennenfamilie *Pinaceae*, cipresfamilie *Cupressaceae* en de taxusfamilie *Taxaceae* interessant, omdat de overige twee zeldzame families, *Ginkgoaceae* en *Ephedraceae*, alleen in achtertuinen te vinden zijn.

De naam naaldhoutgewassen is niet helemaal terecht als je naar de bladeren van deze families kijkt. De *Pinaceae* en de *Taxaceae* zijn de enigen met naalden en de *Cupressaceae* heeft grotendeels schubben.

Dennenfamilie *Pinaceae*

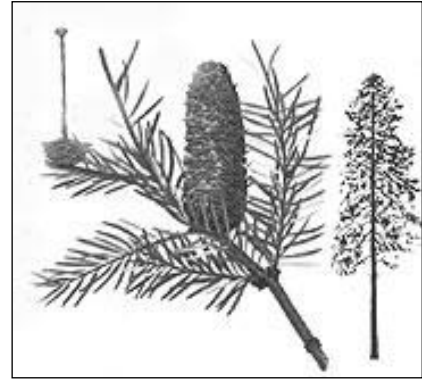
Bekende geslachten binnen deze familie zijn de Zilverspar *Abies*, Spar *Picea*, Pijnboom *Pinus* en Larix *Larix*. De geslachten en soorten zijn onderling goed te onderscheiden door de verschillen in naalden, kegels en bast. Door regelmatig naar coniferen te kijken, leer je de verschillen goed kennen.

Picea grandis

Zilverspar *Abies*

De naalddoppen zijn rond en de naalden zijn enkelvoudig. De kegels staan rechtop. Bij rijpheid van de schubben van de kegels en blijft de spil (het binnenste) achter op de twijg. In Nederland komen vooral de Gewone Zilverspar *A. alba*, Reuzenzilverspar *A. grandis* en Edele Zilverspar *A. procera* voor.

Zilverspar

Spar *Picea*

De naalddoppen zijn spits en de naalden zijn enkelvoudig. Als een naald van een twijg afgetrokken wordt blijft er hout aan de naald zitten. Dat resterende hout wordt ook wel een bladkussen genoemd. Een ezelsbruggetje is dan ook ietsiepietsie. Dit is een duidelijk verschil met de *Abies*. De kegels zijn eirond tot cilindrisch en hangen. De kegel valt in zijn geheel uit de boom. Soorten uit deze familie worden veel als kerstboom (en voor brandstapels) gebruikt.

Fijnspar *P. abies* en Sitkaspar *P. sitchensis* (heeft zeer scherpe naalden!) zijn de meest voorkomende soorten in Nederland.

Pijnboom *Pinus*

De naalddoppen zijn spits en de naalden staan in groepjes van 2, 3 of 5. In Nederland komen alleen de 'twee-naaldigen' voor (behalve in de bekende achtertuinen...). De bekendste is de Grove Den *Pinus sylvestris*. De naalden zijn 3 tot 6 cm lang. De bruine stam van de Grove den wordt in de top steeds oranjebruiner naarmate de boom ouder wordt.

De Corsicaanse Den *Pinus nigra subsp. lacicio* wordt in Nederland redelijk veel toegepast in de bosbouw. In het wild kom je hem niet tegen. In tegenstelling tot de Grove den is de stam van de Corsicaanse den egaal bruin.

Larix *Larix*

De naalden staan in bosjes van 20 tot 30 naalden. In tegenstelling tot bijna iedere andere conifeer laat de *Larix* in het najaar zijn naalden vallen. De naalden groeien op kortloten, deze blijven zitten als de naalden afgevallen zijn. Deze bruine, ruwe 'knoppen' zijn 's winters een heel duidelijk determinatiekenmerk. In Nederland komt alleen de Japanse *Larix kaempferi* in het wild voor.

Larix kaempferi

De Noord-Amerikaanse exoot Douglasspar *Pseudotsuga menziesii* hoort bij geen van bovengenoemde geslachten thuis, maar komt steeds vaker in Nederland voor, ook in het wild! Op het eerste gezicht lijkt de Douglas veel op een spar *Picea*. Als een naald van de twijg afgetrokken wordt, blijft een rood bladkussen achter. Wanneer je een naald tussen je vingers kneust, verspreidt hij een sinaasappelgeur. Dit laatste is *hét* kenmerk van de Douglas.

Taxusfamilie *Taxaceae*

De soorten uit deze familie hebben vlezige naalden, en zogenaamde schijnbessen in plaats van kegels. Schijnbessen zijn bruine zaden met daaromheen een vlezig rood napje. In Nederland komt de inheemse Taxus *Taxus baccata* voor.

Taxus Baccata

Cipresfamilie *Cupressaceae*

In tegenstelling tot de eerder beschreven families hebben de meeste soorten uit de Cipresfamilie schubben in plaats van naalden. Ook hebben cipressen houtige of vlezige kegelbessen. Op de jeneverbes na komen cipressen alleen aangeplant voor in tuinen en parken. Deze zal ik dan ook niet bespreken.

De tweede en laatste inheemse cipres is de Gewone Jeneverbes *Juniperus communis*. De jeneverbes vormt in deze familie een grote uitzondering, want als een van de weinige soorten heeft hij naalden in plaats van schubben. De grijsgroene naalden staan in kransen van drie en zijn 1 tot 1,5 cm lang. De twijgen zijn in doorsnede driehoekig en gevleugeld. De vlezige kegelbessen zijn paarsblauw en hebben een diameter van 1 tot 1,5 cm. De bessen worden o.a. gebruikt voor het kruiden van jenever. De jeneverbes is voornamelijk te vinden op droge heidegronden.

Juniperus communis

Zoals je ziet zijn coniferen veelzijdige bomen waar veel over te leren is. In tegenstelling tot de meeste andere planten, blijven coniferen 's winters wel goed herkenbaar en dat kan de winterdepressie van de diehard SJOC'er beperken.

De Favoriete plant van Leo

Leo Kool

Mijn favoriete familie is de Kool-familie. Bijna elke plant in deze familie zou ik wel bij mijn lievelingsplanten willen rekenen. Echt mooi kun je deze planten niet noemen, maar het is hun geneeskracht dat deze planten zo geliefd maakt.

Hebt u een schaafwond, misschien een ontstoken oor, of keelpijn? Voor al deze problemen is er slechts één altijd slagend recept. Ga naar de groentewinkel, koop een grote groene kool, neem een blad, kneus het een beetje met een deegroller en leg het blad op de zere plek. U zult merken dat de pijn er als het ware intrekt. Na een paar uur kunt u het blad verversen. Of natuurlijk opgelucht ademhalen dat de pijn voorbij is. Het beste werkt Kool op slijmvlies problemen.

Tijdens het bereiden van uw eten moet u goed opletten dat u wel genoeg Kool klaarmaakt. De meeste slapheid in het denken is uit te drijven met het eten van Kool-planten. Het is of de Kool een bepaalde kracht in uw spijsvertering opwekt, een kracht die te herkennen is in de scherpe smaak en die het denken krachtig ondersteunt. Moet u hard studeren en moet u uw hoofd er goed bijhouden, leg dan 's middags wat tuinkers op de boterham. U zult in de middag zeker slagen in u werk. Opmerkelijk is dat in de Kool-familie geen giftige planten voorkomen.

De Kool-familie dankt zijn geneeskracht aan de planeet Mars. Sommige frisse kersen zijn meer onder de Maan te vinden. Zij werken meer op de waterkans van het slijmvlies.

Herderstasje daarentegen leeft meer onder Saturnus, hij werkt meer op de stabiliserende functie van het slijmvlies.

Herderstasje

Leo geeft de pen door aan Leonie!

Heka Oosterbeek 26 t/m 28 Oktober '07

Een inventarisatiegebied
helemaal kaalplukken is een
zeer efficiënte manier van
inventariseren en kennis-
vergaring!

Een stapeltje braakrussula's

Hmmm... Vers
eekhoorntjesbrood

De foto's zijn gemaakt
door Gerben de Graaf.
Gerben, bedankt!

HEKA Oosterbeek was erg leuk! We hebben heel veel paddestoelen gezien en veel geleerd. Overdag gingen we fijn op excursie en af en toe kwamen we de meest spectaculaire paddo's tegen! Het oorlepeltje bijvoorbeeld, en de braakrussula, de extreem variabele fopzwam en rodekool-zwam, vele cantharellen, kastanjeboleten, kleeftsteelmysena's, oranje trechtertjes en uiteraard de geschubde stekelzwam en en en... Die laatste was al een tijd niet meer gezien in Nederland, dus dat was wel even leuk.

's Avonds was men moe maar zeer voldaan. De leergierigheid was nog lang niet gestild! In de zeer gewaardeerde maaltijden waren vele paddestoelen verwerkt en er waren niet genoeg veldgidsen en encyclopedieën om iedereen van literatuur te voorzien. Geen beerputten, geen klaverjassen, neen... paddestoelen tot je er bij neerviel!

Al met al een superkamp dat voor herhaling vatbaar is! Wanneer is het volgende kamp?

Liefs,

Een NJN'er met een enorme
kampkater!

Koken met Tom

Tom Heslinga

Pasta met paddenstoelensaus

In deze tijd van het jaar nog een gerecht met wilde paddenstoelen? vraag je je af .

Ja, in de winter groeien er ook lekkere paddenstoelen, al zijn er wel minder soorten.

De oesterzwam is een typische winterpaddenstoel die meestal pas groeit na de eerste nachtvorst, en bijzonder geschikt is voor dit recept.

In andere jaargetijden kun je ook andere paddenstoelen gebruiken, of paddenstoelen (champignons) uit de supermarkt.

Neem wel paddenstoelen met een milde smaak; paddenstoelen met een sterke smaak zoals bijv. shi-takes of eekhoorntjesbrood zijn minder geschikt.

Oesterzwam

- Kook de pasta met een beetje (olijf)olie zodat hij minder plakt.
- Snij de paddenstoelen. Voor spaghetti moet je heel fijn snijden, omdat saus anders niet goed mengt met de spaghetti (De stukjes paddenstoel blijven dan langs de zijkant zitten)
- Bak de paddenstoelen in (olijf)olie of boter tot ze gaar worden.
- Voeg room toe tot de saus iets smeugig wordt; de paddenstoelen moeten niet drijven in de room.
Welke soort room je gebruikt is niet echt belangrijk; roomkaas kan ook, of als je op kamp bent, kun je ook gewoon melk gebruiken.
- Voeg naar smaak een gestampt bouillonblokje of bouillonpoeder toe
- Laat de saus nog even op het vuur staan, maar niet koken.
- Eventueel kun je de saus garneren met fijngehakte peterselie.

Deze saus gaat ook heel goed samen met een gewone tomatensaus bij de pasta. In dat geval kun je ook sterker smakende paddenstoelen gebruiken, omdat de smaak dan verdunt wordt.

Eet smakelijk!

De Kerstboom

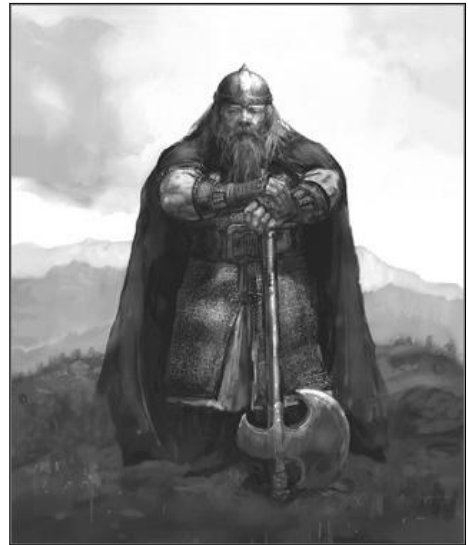
Leonie Tijsma

Traditioneel wordt met groot enthousiasme de kerstboom opgetogen in huishoudens en openbare ruimtes. Toch is ook deze - niet-christelijke - gewoonte niet zomaar uit de lucht komen vallen.

De 'kerstboom' alias naaldboom werd vroeger gezien als een vruchtbaarheidssymbool. Hiermee wordt de vernieuwing van het leven geëerd. Het voorchristelijke Germaanse feest vond op 21 december, de kortste dag van het jaar, plaats. Mogelijk kent het huidige kerstfeest hierin zijn oorsprong.

De kerstboom stamt echter van voor het christendom en werd door de christenen gezien als een heidens gebaar. Een boom leidt de aandacht af van de ware kerstgedachten en dat kon natuurlijk niet. De kerstboom is dan ook tot de 19^e eeuw taboe geweest.

Halverwege de 19^e eeuw vond een christelijke opleving (revolutie) plaats en werd de kerstboom weer toegestaan. In eerste instantie hadden alleen rijke huishoudens een kerstboom, echter had ook de zondagsschool een kerstboom staan. De zondagsschool voorzag (arme) mensen van christelijke boodschappen en levensmiddelen. De kerstboom is daardoor het symbool van het 'Licht' geworden.

Kerstbomen worden onder andere geselecteerd op hun vorm, naaldvastheid, kleur en geur. Vooral de Fijnspar *Picea abies* en de Nordmannspar *Abies nordmanniana* zijn erg bekend als kerstboom. Andere coniferen die ook prima functioneren als kerstboom zijn de Koreaanse zilverspar *Abies koreana*, Nobelespar *Abies nobilis*, edele zilverspar *Abies procera*, Servische spar *Picea omorika* en de Blauwspar *Picea pungens 'Glauca'*.

Wie had dat gedacht: onze vertrouwde kerstboom en het bijbehorende feest kent een barbaarse en heidense oorsprong. Geestig.

Vraag het aan Rozemarijn

**Lieve Sjoccertjes,
Ik zal mij voor deze Rubriek even voorstellen:
Ik ben Rozemarijn, een vrouw van middelbare
leeftijd die in haar roerige leven veel heeft
meegemaakt, van hoge bergen vol geluk tot diepe
dalen van verdriet.
Nu wil ik mijn wijsheid met jullie jeugdige
sjoccers delen en jullie bijstaan met al mijn
levenservaring en wijsheid. Bij mij kun je altijd
met al je vragen en problemen terecht.**

Rozemarijn

Beste Rozemarijn,

Ik ben een studente van twintig jaar die op kamers woont. De studie gaat goed, ik heb veel vrienden en vriendinnen, en ga in de weekenden lekker vaak op kamp.

Ik heb alleen één probleem: ik kan namelijk niet goed rondkomen van mijn studiefinanciering. Daarom eet ik geen groente en fruit meer, maar nu, na een paar maanden op brood en pannenkoeken geleefd te hebben, merk ik dat mijn gezondheid wel een beetje achteruit gaat.

Daarom mijn vraag aan jou: weet jij wat wilde planten waarmee ik gratis mijn vitaminetekort kan aanvullen? Ik wil niet bezuinigen door minder op kamp te gaan en heb door alle NJN-activiteiten al helemaal geen tijd voor een bijbaantje.

Groetjes van een verlept plantje

Lief verlept plantje,

Verreweg de meeste vitaminen vind je natuurlijk in fruit. De oplossing is dus eigenlijk simpel: gaat heen en plukt het vrucht des velds. Appels, bramen, duindoornbesjes: al deze spijzen zullen u veel goeds brengen. Maar besef wel, zodra de herfst voorbij is, zullen deze vruchten spoedig verteerd zijn door moeder natuur. Vanaf dan moet je gewoon profiteren van je 'vele vrienden en vriendinnen': gewoon veel op bezoek gaan bij anderen en dan meteen blijven eten. Maar zorg dan wel dat je alleen op bezoek gaat bij niet-njn'ers, want anders kun je alsnog op een pannenkoekenmaaltijd rekenen!

Hallo Rozemarijn,

Na een lange tijd aarzelen, ben ik toch maar eindelijk mijn bed uitgekropen, naar de computer toe om jou deze mail te sturen.

Het liefst zou ik de hele dag slapen en luieren, en dat is dan ook gelijk de kern van mijn probleem.

Ik ben de laatste tijd zo moe! Als ik 's ochtends wakker word van de piepende wekker, kan ik echt niet meer opstaan! De regen trommelt tegen de ruiten, buiten is het nog donker en koud, en mijn bed is zo heerlijk warm...

Dan moet ik aan de herfst en de winter denken en alles wat daarbij hoort. De weggevroren bloemen, het vergeelde gras, de rottende bladeren op de grond, kale bomen, dode planten.... Ik verlang zo naar het voorjaar en de zomer met al zijn bloeiende planten! Ik wil zo graag weer op excursie!!

Het ontbreekt mij aan energie en ik word iedere dag treuriger en treuriger....

O Rozemarijn, weet jij raad? Heb jij tips hoe ik de winter door kan komen? Ik zou willen dat ik winterslaap kon houden.

Groeten van een futloos madeliefje

Hoi futloos madeliefje,

sorry dat ik pas zo laat reageer op je o zo dringende vraag. Ik had wat moeite met opstaan...

Gelukkig is je probleem makkelijk op te lossen, want tot diep nadenken ben ik op dit moment niet meer in staat. In mijn jonge jaren maakte ik vaak verre reizen. Zo ook naar Nepal. Geen mens verlaat Nepal zonder toch eens een pelgrimtocht naar de wijze kluizenaar Nahandraphurukiamchand

Nikilhanandaraghupati

Nayantigopalkrishnagokhale, beter bekend als 'Triple N'.

Triple N bood me aan drie vragen te stellen die me de harmonie tussen lichaam en geest te vinden. Ik stelde dus de volgende drie vragen: 'wie gaat de wedstrijd morgen winnen, Ajax of Feyenoord?' (antwoord: Feyenoord); 'wat is je lievelingsgetal?' (antwoord: 42, het antwoord op de ultieme vraag over het leven, het universum en alles); en als laatste 'hoe komt het dat je op de top van deze koude berg niet aan winterdepressies

lijdt?' Hierop antwoordde Triple N dat het geheim hem in de koffie zat die hij dronk. Niet alleen dronk hij als echte Azaat ongefilterde koffie, maar de koffiebonen die hij dronk waren van het zeldzame Kalossi-ras, dat alleen op Sulawesi voorkomt. Alleen als deze koffiebonen bij volle maan, door maagdelijke pluksters, die de speciaal hiervoor vervaardigde zijden handschoenen droegen, geplukt

werden, behielden ze hun krachtige werking, die ervoor zorgt dat je onvermoeibaar bent. De legende gaan dat toen de godenzoon Gayo Lambari bengkwang een grote mok van deze koffie dronk, hij zijn kreupele olifant naar het dorp droeg, vervolgens met zijn blote handen een tijger versloeg en om zijn energieoverschot kwijt te raken tien rondjes om het eiland rende. Pas 7 dagen later kon hij weer slapen. Wees dan ook voorzichtig met de porties!

Nou, dat was het dan maar weer. Kan ik eindelijk weer slapen...

Liefzzzzz, Rooozzzzemarijn.

Zit jij ook in de put, heb je een groot probleem en weet je niet meer wat je moet doen, of heb je gewoon wat steun en wijsheid nodig?

Stel je vraag aan Rozemarijn! Rozemarijn staat voor iedereen klaar en heeft altijd ruimte in haar warme hart over.

Je kunt je brief sturen aan de Kruipnieuws-redactie (froukjemarije at gmail.com of leonietijmsma at gmail.com). Wij zullen ervoor zorgen dat het bij Rozemarijn terecht komt.

Uiteraard zal je vraag vertrouwelijk en anoniem worden behandeld.

Prijsvraag!

De prijsvraag in Kruipnieuws 3 leverde een zeer teleurstellend resultaat op. Aantal juiste inzendingen: 0. Totaal aantal inzendingen: ook 0...

Was de plant te moeilijk? Had ik jullie overschat?

Maar het valt natuurlijk ook zo te bekijken: er zijn geen foute antwoorden binnengekomen, wat toch wel weer hoop geeft.

Bij deze dan een herkansing.

Stuur de juiste Nederlandse naam (met wetenschappelijke naam natuurlijk) van de plant op de voorkant van dit Kruipnieuws vóór 24 december 2007 naar froukjemarije at gmail.com, en maak kans op een slaafvrije chocoladereep!

Oplossing van Kruipnieuws 3:

Juffertje-in-het-groen (*Nigella damascena*)

Met dank aan Tessel Grijp, voor het maken van de tekeningen.

